

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

20 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Voica Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020, în cauza penală în privința lui

Voica Ion XXXXX, născut la ***XXXXX***.

Termenul de examinare:

prima instanță: 03.10.2019 – 16.12.2019

instanța de recurs: 21.01.2020 – 10.06.2020

instanța de recurs în anulare: 10.08.2020 – 20.01.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 16 decembrie 2019, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Voica Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 135 (una sută treizeci și cinci) ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

A fost dispusă încasarea de la Voica Ion în beneficiul statului suma de 116 (una sută șaisprezece), 05 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Voica Ion, deținând permis de conducere, la data de 04.08.2019, intenționat a condus automobilul de model „XXXXX”, cu numerele de înmatriculare XXXXX, în XXXXX, s. XXXXX până la ora aproximativ 22:05, când a fost stopat de către colaboratorii de poliție și fiind supus verificării, s-a stabilit că la Voica Ion sunt prezente simptome evidente de folosire a băuturilor alcoolice, fapt confirmat prin rezultatele testării alcoolscopice care denotă concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat ca fiind de 0,34 mg/l,

ceea ce constituie conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Împotriva sentinței, a declarat recurs avocatul Savițchi Pavel în numele inculpatului Voica Ion prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a aplica inculpatului Voica Ion prevederile art. 79 Cod penal, prin neaplicarea pedepsei complementare obligatorie.

3.1. În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- în baza cumulului de probe acumulate de organul de urmărire penală, a circumstanțelor în care s-a produs infracțiunea, precum și a circumstanțelor atenuante cum ar fi: săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, conlucrarea cu organul de urmărire penală, recunoașterea vinovăției, precum și căința sinceră în cele săvârșite, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, în privința inculpatului Voica Ion urmează a fi exclusă pedeapsa complementară;

- inculpatul are la întreținere un copil minor, iar permisul de conducere îi este necesar pentru a putea întreține familia, inclusiv gândindu-se să plece peste hotare să muncească ca șofer;

- inculpatul Voica Ion nu ar fi săvârșit infracțiunea dacă nu ar fi trebuit să transporte o persoană în vârstă, bolnavă, care avea nevoie să-și administreze medicamentele;

- inculpatul este caracterizat pozitiv, cazierul contravențional la fel este curat, ceea ce poate fi reținute ca circumstanțe atenuante. Circumstanțe agravante nu există. În plus, fiecărui om urmează să i se acorde o șansă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020, recursul declarat de avocatul Savițchi Pavel în numele inculpatului Voica Ion a fost respins ca nefondat, menținând hotărârea atacată fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de recurs a menționat că, prima instanță cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, oferind faptelor reținute în sarcina inculpatului Voica Ion încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 264¹ alin. (1) Cod Penal - conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, adică conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Instanța de recurs verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Voica Ion a constatat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui

vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul Voica Ion a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise.

După caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, se califică ca infracțiune „ușoară”, pentru care legea penală reglementează sancțiunea sub formă de „muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport”.

În conformitate cu art. 76 Cod penal, în privința inculpatului Voica Ion, cu titlu de circumstanțe atenuante prima instanță a stabilit - săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare, iar potrivit art. 77 Cod penal, careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Din materialele cauzei penale a fost reținut că inculpatul Voica Ion anterior nu a fost judecat (f. d. 28), nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru (f. d. 34), se caracterizează pozitiv la locul de trai (f. d. 29).

Instanța de recurs a notat că pedeapsa complementară sub formă de „*anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*” este prevăzută de lege și este obligatorie, iar careva circumstanțe excepționale în privința inculpatului Voica Ion nu au fost constatate.

Circumstanțele invocate de avocatul Pavel Savițchi ce țin de faptul că inculpatul Voica Ion a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, a recunoscut vina și sincer s-a căit de cele comise, a comis pentru prima dată o infracțiune ușoară, a conlucrat cu organul de urmărire penală, instanța de recurs le-a apreciat că acestea nu pot fi reținute ca fiind „*excepționale*”, or, deși prevederile aliniatului (1¹) art. 79 Cod penal, menționează despre faptul că, poate fi considerată excepțională atât o circumstanță atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin. (1), totuși instanța de judecată urmează să aprecieze în fiecare caz aparte, în dependență de întregul ansamblu de circumstanțe ale speței, dacă acestor circumstanțe urmează a le fi conferit un statut „*excepțional*”.

La fel, instanța de recurs a reținut că nu poate fi acordat un caracter „*excepțional*” nici circumstanțelor ce țin de faptul că inculpatul are la întreținere un copil minor, iar permisul de conducere îi este necesar pentru a putea întreține familia, inclusiv gândindu-se să plece peste hotare să muncească ca șofer, întrucât aceste circumstanțe, în esența lor, nu au trăsături ieșite din comun, or, inculpatul Voica Ion nu este privat de libertate, are capacitățile fizice și psihice necesare pentru a se încadra în câmpul muncii pentru a-și întreține financiar familia.

Inculpatul Voica Ion a condus intenționat automobilul de model „XXXXX”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, iar careva circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de recurs nu a stabilit, or, argumentele recurentului precum că inculpatul Voica Ion nu ar fi săvârșit infracțiunea dacă nu ar fi trebuit să transporte o persoană în vârstă, bolnavă, care avea nevoie să-și administreze medicamentele, la caz sunt lipsite de pertință, deoarece acestea nu constituie o cauză care înlătură caracterul penal al faptei.

Totodată instanța de recurs a evidențiat că legiuitorul a înăsprit sancțiunea pentru comiterea infracțiunii de „*conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*”, și anume prin substituirea pedepsei complementare sub formă de „*în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani*” cu pedeapsa complementară „*anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*”, tocmai pentru responsabilizarea participanților la trafic, în vederea conformării la prevederile normelor de siguranță rutieră, precum și în vederea neadmiterii derogării de la normele stabilite, manifestate inclusiv prin conducerea vehiculului în stare de ebrietate.

Respectiv, instanța de recurs trebuie să analizeze cu o deosebită atenție circumstanțele cauzei, care caracterizează pe de o parte modalitatea și împrejurările comiterii faptei prejudiciabile, iar pe de altă parte personalitatea inculpatului care a comis-o, astfel încât să fie convinsă că într-adevăr în speță sunt prezente „*circumstanțe excepționale*” în sensul art. 79 Cod penal, iar în temeiul acestora, excluderea pedepsei complementare obligatorie - „*anularea dreptului de a conduce mijloace de transport*” este necesară și este în acord cu scopul pedepsei penale de restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, respectiv atestându-se aplicarea corectă a pedepsei inculpatului Voica Ion, care va atinge scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Voica Ion, a declarat recurs în anulare prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de recurs, în partea stabilirii pedepsei, cu aplicarea în privința ultimului a prevederilor art. 79 Cod penal, prin neaplicarea pedepsei complementare obligatorii.

În motivarea recursului, condamnatul a menționat că are la întreținere un copil minor și unul major, iar permisul de conducere îi este necesar pentru a putea întreține familia.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art. 456 Cod de procedură penală, recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art. 431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44) ale aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prevederile pct. 44) art. 6 Cod de procedură penală determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Analizând argumentele expuse în conținutul recursului în anulare, prin care se susține necesitatea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal, Colegiul penal atestă că acestea sunt identice celor din cererea de recurs, care au constituit obiect de examinare în instanța de recurs și asupra căreia instanța s-a expus prin aprecieri clare și complete, corect menționând faptul că circumstanțele invocate de avocatul Pavel Savițchi ce țin de faptul că inculpatul Voica Ion a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, a recunoscut vina și sincer s-a căit de cele comise, a comis pentru prima dată o infracțiune ușoară, a conlucrat cu organul de urmărire penală, nu pot fi reținute ca fiind „excepționale”, or, deși prevederile aliniatului (1¹) art. 79 Cod penal, menționează despre faptul că, poate fi considerată excepțională atât o

circumstanță atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin. (1), instanța de judecată urmează să aprecieze în fiecare caz aparte, în dependență de întregul ansamblu de circumstanțe ale speței, dacă acestor circumstanțe urmează a le fi conferit un statut „excepțional”.

În concluzie Colegiul penal statuează că în cauza deferită judecătii, instanța de recurs nu au admis careva erori sau vicii de procedură pentru a fi necesară intervenția instanței de recurs în anulare în vederea remedierii acestora.

Totodată, Colegiul penal evidențiază că dreptul la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din Convenție, coroborat cu accesul liber la justiție și prezumția nevinovăției - drepturi fundamentale prevăzute în art. art. 20, 21 din Constituție, enunță și preeminența principiului supremației dreptului. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței principiului supremației dreptului este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată.

Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte în proces nu este în drept să solicite reluarea procesului de judecată în scopul unei noi soluționări a cauzei după ce hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă, excepție făcând doar temeiurile stricte prevăzute de lege.

În speță, hotărârea atacată nu este afectată de viciu fundamental și a căpătat putere de lucru judecat (*res judicata pro veritate habetur*), ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

De asemenea, se menționează că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*hotărârea Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*).

Mai mult ca atât, potrivit dispozițiilor art. 4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată, că hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Colegiul penal constată că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârea irevocabilă, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul **Voica Ion XXXXX** împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2020, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 martie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor